

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2010 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
W składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: asystent sędziego Aleksandra Kaczmarczyk

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2010 r. w Warszawie na rozprawie
sprawy z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
przeciwko Polskiej Telefonii Cyfrowej Sp. z o.o. w Warszawie
o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

- I. Uznaje za niedozwolone i zakazuje stosowania przez Polską Telefonię Cyfrową Sp. z o.o. w Warszawie w obrocie z konsumentami postanowień wzorca umowy o następującej treści:
 - A. „W przypadku gdy Abonent spóźnia się z zapłatą za Faktury w całości lub części Operator zastrzega sobie prawo dochodzenia odsetek ustawowych oraz jednorazowych opłat, zgodnie ze stawkami określonymi w Cenniku i Umowie z Abonentem”,
 - B. „W przypadku gdy opóźnienie z zapłatą należnych kwot przekracza 15 dni kalendarzowych od daty płatności wskazanej w fakturze, Operator ma prawo zawieszenia możliwości inicjowania połączeń wychodzących oraz świadczenia usługi roamingu, które wynikają z Umowy lub Umów”,
 - C. „W przypadku gdy opóźnienie z zapłatą należnych kwot przekracza 30 dni kalendarzowych od daty płatności wskazanej w fakturze, Operator ma prawo zawiesić świadczenia wszelkich usług telekomunikacyjnych i innych usług objętych Umową lub Umowami”,
 - D. „W przypadku naruszenia przez Abonenta postanowień Umowy lub Umów w zakresie obowiązku ponoszenia przez Abonenta opłat, Operator może rozwiązać Umowę lub Umowy w każdym czasie ze skutkiem natychmiastowym po uprzednim powiadomieniu Abonenta”,

- E. „Jeśli usunięcie blokady nastąpi w ciągu 24 lub 36 pełnych cykli rozliczeniowych (w zależności od czasu trwania umowy), licząc od daty aktywacji karty SIM, jednorazowa opłata wynosi 610 zł. z VAT (500 zł. netto). Jeśli usunięcie blokady nastąpi po upływie 24 lub 36 pełnych cykli rozliczeniowych, licząc od daty aktywacji karty SIM, Operator nie pobiera żadnych opłat.”
- F. „Operator świadczy usługi transmisji danych w poszczególnych technologiach transmisji danych w zakresie istniejących możliwości technicznych. Mapa zasięgu sieci Era dla poszczególnych technologii transmisji danych ma charakter orientacyjny. Mapa ta jest dostępna na stronach www.era.pl. Jednocześnie operator zastrzega sobie prawo do modyfikacji zasięgu sieci Era dla usług transmisji danych”,
- II. Oddała powództwo w pozostałym zakresie,
- III. Nakazuje pobranie od Pozwanej Polskiej Telefonii Cyfrowej Sp. z o.o. w Warszawie , na rzecz Skarbu Państwa (Kasa Sądu Okręgowego w Warszawie) kwotę 360 zł. ((trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony i obciąża Skarb Państwa kosztami w pozostałej części,
- IV. Zasądza od Pozwanej Polskiej Telefonii Cyfrowej Sp. z o.o. w Warszawie na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 52 zł. (pięćdziesiąt dwa złote) tytułem kosztów zastępstwa procesowego, znosząc te koszty w pozostałej części,
- V. Zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt Polskiej Telefonii Cyfrowej Sp. z o.o. w Warszawie.

/-/ SSO Bogdan Gierzyński

UZASADNIENIE

W dniu 6 kwietnia 2009 roku powód – Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji Konsumentów wniósł pozew, w którym domagał się uznania za niedozwolone i zakazania wykorzystywania postanowień wzorca umowy stosowanego przez pozwanego – Polską Telefonię Cyfrową Sp. z o.o. w Warszawie o następującej treści:

A. Regulamin świadczenia usług telekomunikacyjnych przez Polską Telefonię Cyfrową sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie obowiązujący od 1 października 2003 r.:

1. *„W przypadku gdy Abonent spóźnia się z zapłatą a Faktury w całości lub części Operator zastrzega sobie prawo dochodzenia odsetek ustawowych oraz jednorazowych opłat, zgodnie ze stawkami określonymi w Cenniku i Umowie z Abonentem” (§14 ust 2 ww. regulaminu),*
2. *„W przypadku gdy opóźnienie z zapłatą należnych kwot przekracza 15 dni kalendarzowych od daty płatności wskazanej w fakturze, Operator ma prawo zawieszenia możliwości inicjowania połączeń wychodzących oraz świadczenia usługi roamingu, które wynikają z Umowy lub Umów” (§14 ust 5 ww. regulaminu),*
3. *„W przypadku gdy opóźnienie z zapłatą należnych kwot przekracza 30 dni kalendarzowych od daty płatności wskazanej w fakturze, Operator ma prawo zawiesić świadczenia wszelkich usług telekomunikacyjnych i innych usług objętych Umową lub Umowami” (§14 ust 6 ww. regulaminu),*
4. *„W przypadku naruszenia przez Abonenta postanowień Umowy lub Umów w zakresie obowiązku ponoszenia przez Abonenta opłat, Operator może rozwiązać Umowę lub Umowy w każdym czasie ze skutkiem*

natychmiastowym po uprzednim powiadomieniu Abonenta” (§17 ust 7 ww. regulaminu),

B. Cennik usług dla taryf Nowa Era:

1. *„Pisemna informacja o zaległych należnościach – 6,10 zł. z VAT”,*
2. *„Dodatkowa opłata pobierana w przypadku dokonania aktywacji, zmiany ustawień, dezaktywacji usługi lub taryfy przez Konsumenta – 5,00 zł. z VAT”,*
3. *„Opłata za zawieszenie połączeń wychodzących z tytułu przekroczeni terminu płatności – 36,60 zł. z VAT”,*
4. *„Opłata za zawieszenie usług telekomunikacyjnych z tytułu przekroczonego terminu płatności – 61,00 zł. z VAT”,*

C. Warunki oferty promocyjnej „Zawsze taniej z najbliższymi” w sieci Era:

„Jeśli usunięcie blokady nastąpi w ciągu 24 lub 36 pełnych cykli rozliczeniowych (w zależności od czasu trwania umowy), licząc od daty aktywacji karty SIM, jednorazowa opłata wynosi 610 zł. z VAT (500 zł. netto). Jeśli usunięcie blokady nastąpi po upływie 24 lub 36 pełnych cykli rozliczeniowych, licząc od daty aktywacji karty SIM, Operator nie pobiera żadnych opłat.”

D. Warunki oferty promocyjnej „wyprzedaż – blueconnect z notebookiem Jujitsu Siemens” w sieci Era:

„Operator świadczy usługi transmisji danych w poszczególnych technologiach transmisji danych w zakresie istniejących możliwości technicznych. Mapa zasięgu sieci Era dla poszczególnych technologii transmisji danych ma charakter orientacyjny. Mapa ta jest dostępna na stronach www.era.pl. Jednocześnie operator zastrzega sobie prawo do modyfikacji zasięgu sieci Era dla usług transmisji danych” (pkt I.13 ww. warunków oferty promocyjnej).

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie na od powoda rzecz pozwanego kosztów postępowania, w

tym kosztów procesu według norm przepisanych oraz o dopuszczenie i przeprowadzenie, dowodu z zeznań świadków:

- Pawła Szarkowskiego, Dyrektora Biura Marketingu - Usługi Abonamentowe w PTC, wezwanie na adres PTC, na okoliczność ustalenia: charakterystyki usług świadczonych przez operatorów telefonii mobilnej w Polsce, zasad sprzedaży tych usług na rzecz konsumentów, preferencji konsumentów w tym zakresie, a także zasad naliczania i poboru opłat z tytułu ww. usług;
- Roberta Borkowskiego, Kierownika Działu Płatności Abonenckich w PTC wezwanie na adres PTC, na okoliczność ustalenia: zasad dotyczących naliczania i poboru opłat z tytułu świadczonych usług telefonii mobilnej w Polsce (w tym procedury umarzania i rozkładania tych opłat na raty), procedury postępowania w przypadku opóźnienia w płatności ww. opłat; zasad dot. zawieszania świadczenia usług oraz rozwiązywania umów z abonentami.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany – „Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie prowadzi działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług telekomunikacyjnych.

Bezsporne jest, że pozwany posługuje się w obrocie z konsumentami wzorcem umownym o nazwie: które zawierają zakwestionowane przez powoda postanowienia o następującej treści:

A. Regulamin świadczenia usług telekomunikacyjnych przez Polską Telefonię Cyfrową sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie obowiązujący od 1 października 2003 r.:

1. *„W przypadku gdy Abonent spóźnia się z zapłatą a Faktury w całości lub części Operator zastrzega sobie prawo dochodzenia odsetek*

ustawowych oraz jednorazowych opłat, zgodnie ze stawkami określonymi w Cenniku i Umowie z Abonentem”,

2. *„W przypadku gdy opóźnienie z zapłatą należnych kwot przekracza 15 dni kalendarzowych od daty płatności wskazanej w fakturze, Operator ma prawo zawieszenia możliwości inicjowania połączeń wychodzących oraz świadczenia usługi roamingu, które wynikają z Umowy lub Umów”,*
3. *„W przypadku gdy opóźnienie z zapłatą należnych kwot przekracza 30 dni kalendarzowych od daty płatności wskazanej w fakturze, Operator ma prawo zawiesić świadczenia wszelkich usług telekomunikacyjnych i innych usług objętych Umową lub Umowami”,*
4. *„W przypadku naruszenia przez Abonenta postanowień Umowy lub Umów w zakresie obowiązku ponoszenia przez Abonenta opłat, Operator może rozwiązać Umowę lub Umowy w każdym czasie ze skutkiem natychmiastowym po uprzednim powiadomieniu Abonenta”*

B. Cennik usług dla taryf Nowa Era:

1. *„Pisemna informacja o zaległych należnościach – 6,10 zł. z VAT”,*
2. *„Dodatkowa opłata pobierana w przypadku dokonania aktywacji, zmiany ustawień, dezaktywacji usługi lub taryfy przez Konsumenta – 5,00 zł. z VAT”,*
3. *„Opłata za zawieszenie połączeń wychodzących z tytułu przekroczeni terminu płatności – 36,60 zł. z VAT”,*
4. *„Opłata za zawieszenie usług telekomunikacyjnych z tytułu przekroczonego terminu płatności – 61,00 zł. z VAT”,*

C. Warunki oferty promocyjnej „Zawsze taniej z najbliższymi” w sieci Era:

„Jeśli usunięcie blokady nastąpi w ciągu 24 lub 36 pełnych cykli rozliczeniowych (w zależności od czasu trwania umowy), licząc od daty aktywacji karty SIM, jednorazowa opłata wynosi 610 zł. z VAT (500 zł. netto). Jeśli usunięcie blokady nastąpi po upływie 24 lub 36 pełnych cykli

rozliczeniowych, licząc od daty aktywacji karty SIM, Operator nie pobiera żadnych opłat.”

D. Warunki oferty promocyjnej „wyprzedaż – blueconnect z notebookiem Jujitsu Siemens” w sieci Era:

„Operator świadczy usługi transmisji danych w poszczególnych technologiach transmisji danych w zakresie istniejących możliwości technicznych. Mapa zasięgu sieci Era dla poszczególnych technologii transmisji danych ma charakter orientacyjny. Mapa ta jest dostępna na stronach www.era.pl. Jednocześnie operator zastrzega sobie prawo do modyfikacji zasięgu sieci Era dla usług transmisji danych”.

Pozwany nie zakwestionował faktu stosowania dołączonych do pozwu wzorców umownych, ani też nie zarzucił niezgodności kwestionowanych postanowień z ich treścią, dlatego okoliczności te należało uznać za udowodnione na podstawie art. 230 k.p.c.

Sąd postanowił oddalić wniosek dowodowy pozwanego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków: Pawła Szarkowskiego na okoliczność ustalenia charakterystyki usług świadczonych przez operatorów telefonii mobilnej w Polsce, zasad sprzedaży tych usług na rzecz konsumentów, preferencji konsumentów w tym zakresie, a także zasad naliczania i poboru opłat z tytułu w/w usług oraz Roberta Borkowskiego: na okoliczność ustalenia zasad dotyczących naliczania i poboru opłat z tytułu świadczonych usług telefonii mobilnej w Polsce (w tym procedury umarzania i rozkładania tych opłat na raty), procedury postępowania w przypadku opóźnienia w płatności w/w opłat, zasad dot. zawieszenia świadczenia usług oraz rozwiązywania umów z abonentem, z uwagi na brak oznaczenia faktu, które mają być przedmiotem dowodu.

Sąd postanowił również oddalić wniosek o przeprowadzenie dowodu z opublikowanego przez Urząd Komunikacji Elektronicznej dokumentu

zatytułowanego „Raport o stanie rynku telekomunikacyjnego w 2008”, z uwagi na brak oznaczenia faktu, które mają być przedmiotem dowodu.

Stosownie do treści art. 232 k.p.c., wniosek dowodowy musi zawierać oznaczenie faktów, a więc konkretnych zdarzeń lub stanu rzeczy, które mają być potwierdzone wnioskowanym dowodem. Wskazanie we wniosku, że dotyczy on bliżej nie sprecyzowanych zasad (np. naliczania opłat, umarzania rat itd.) nie czyni zadość powyższemu wymaganiu, gdyż w istocie uniemożliwia drugiej stronie zajęcie stanowiska odnośnie prawdziwości, a więc przyznania lub zaprzeczenia faktowi. Pozwany nie oznaczył również faktów, których istnienia ma dowodzić „Raport o stanie rynku telekomunikacyjnego w 2008”., czy wcześniejszego za 2007 r.

Bez znaczenia dla istoty sprawy jest także okoliczność masowości świadczonych przez pozwanego usług, co uzasadniało nieuwzględnienie dowodu „zestawienia tabelarycznego...”, a także wyglądu przykładowej faktury.

W ramach powództwa o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, sąd ochrony konkurencji i konsumentów dokonuje abstrakcyjnej oceny zgodności poszczególnych postanowień wzorca z normą dobrego obyczaju oraz, czy postanowienie to narusza rażąco interes konsumentów. Skala działalności przedsiębiorcy i wynikające z tego faktu trudności nie uzasadniają naruszania normy dobrego obyczaju i naruszania interesów konsumenta, a zatem w przedmiotowej sprawie nie mają żadnego znaczenia.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Powództwo jest częściowo zasadne. Wobec bezsporności istotnych faktów, jakimi są używanie przez pozwanego wzorców umownych zawierających przedmiotowe klauzule, sporna pozostawała ich ocena w zakresie zgodności z dobrymi obyczajami i rażącego naruszania interesu konsumentów. Stosownie do treści art. 385¹ k.c. niedozwolonymi postanowieniami umownymi, są postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione

indywidualnie, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

W ramach powództwa przewidzianego w art. 479³⁶ k.p.c. nie jest istotna praktyka wykorzystania poszczególnych zapisów przez przedsiębiorcę, gdyż ma ona, jak wskazuje się trafnie w doktrynie, charakter abstrakcyjny i dotyczy wyłącznie treści postanowień zawartych w kwestionowanym wzorcu (vide Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2008 r. sygn. I CSK 70/08). W rozumieniu art. 3851 § 1 k.c. "rażące naruszenie interesów konsumenta" oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast "działanie wbrew dobrym obyczajom" w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. Obie, wskazane w tym przepisie, formuły prawne służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają zakres określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (vide Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 r. sygn. I CK 832/04).

Rozpoznając powództwo w oparciu o powyższe kryteria, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, że zawarte w Regulaminie świadczenia usług telekomunikacyjnych przez Polską Telefonię Cyfrową sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie obowiązujący od 1 października 2003 r. postanowienie umowne o treści: *"W przypadku gdy Abonent spóźnia się z zapłatą a Faktury w całości lub części Operator zastrzega sobie prawo dochodzenia odsetek ustawowych oraz jednorazowych opłat, zgodnie ze stawkami określonymi w Cenniku i Umowie z Abonentem (§14 ust 2 ww. regulaminu)"* jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interes konsumentów.

Klauzula ta przewiduje możliwość dochodzenia oprócz odsetek za opóźnienie także określonych w cenniku i umowie bliżej nie określonych jednorazowych opłat. Faktycznie więc, dzięki temu zapisowi pozwany uzyskuje

możliwość umieszczania w cenniku dowolnych opłat, w tym zastrzeganych jako następstwo opóźnienia w zapłacie, a nie np. wynagrodzenie za dodatkowe usługi, lub kompensatę dodatkowych kosztów. Zastrzeganie obok odsetek także opłat za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interes konsumentów, pozostaje, bowiem w wyraźnej sprzeczności z art. 483 § 1 k.c. i w swej istocie zmierza do obejścia ustawowego ograniczenia wysokości odsetek maksymalnych.

Sprzeczna z dobrymi obyczajami i rażąco naruszająca interes konsumentów jest również klauzula o treści: *„W przypadku gdy opóźnienie z zapłatą należnych kwot przekracza 15 dni kalendarzowych od daty płatności wskazanej w fakturze, Operator ma prawo zawieszenia możliwości inicjowania połączeń wychodzących oraz świadczenia usługi roamingu, które wynikają z Umowy lub Umów (§14 ust 5 ww. regulaminu)”*.

Powyższy zapis przenosi na konsumenta ryzyko związane z doręczeniem mu faktury. Skutek w postaci zawieszenia możliwości inicjowania połączeń wychodzących oraz świadczenia usługi roamingu występuje niezależnie od tego, czy i kiedy otrzymał fakturę.

Niezależnie od powyższego, postanowienie wprowadza nadmierne skutki uchybienia terminowi płatności. Konsument płaci, w przypadku opóźnienia, odsetki ustawowe, a dodatkowo pozbawiany jest możliwości korzystania z istotnej części usługi. Zapis postanowienia ma charakter bezwzględny i nie ma związku z wiarygodnością konsumenta jako kontrahenta umownego. Sankcja dotyczy, bowiem w równym stopniu konsumenta, który nagminnie nieterminowo spełnia świadczenia pieniężne jak i konsumenta, który uchybił terminowi jednorazowo, np. z przyczyn losowych pozostając za granicą dłużej niż planował.

Ponadto zapis ten jest niesymetryczny, gdyż nie przewiduje analogicznego zapisu, pozwalającego konsumentowi wstrzymać się chociażby częściowo ze świadczeniem w przypadku, gdy pozwany nie spełnia swojego świadczenia. Narusza to w sposób oczywisty równowagę kontraktową.

Zważyć również należało, że normą dobrego obyczaju jest, w sytuacji gdy strony nie są zainteresowane rozwiązaniem umowy, wezwanie do zapłaty i wyznaczenie dodatkowego terminu, przed wstrzymaniem się ze spełnieniem świadczenia.

Dodatkowo, powyższy zapis pozwala przenosić zachowania konsumenta w ramach jednej umowy na wszystkie inne umowy zawarte z tym kontrahentem. Rozwiązanie takie nie mieści się w normie dobrego obyczaju, gdyż pozwala pozwanemu na wstrzymanie części jego świadczenia, pomimo rzetelnego spełniania przez konsumenta świadczeń wynikających z tej umowy. Daje to możliwość wywierania nieuzasadnionego nacisku na konsumenta kwestionującego np. wysokość należności wynikającej z jednej z łączących go z pozwanym umów.

Abuzywny charakter z przedstawionych wyżej motywów ma również postanowienie o treści: *„W przypadku gdy opóźnienie z zapłata należnych kwot przekracza 30 dni kalendarzowych od daty płatności wskazanej w fakturze, Operator ma prawo zawiesić świadczenia wszelkich usług telekomunikacyjnych i innych usług objętych Umową lub Umowami (§14 ust 6 ww. regulaminu)”*.

Za niedozwolone postanowienie umowne należało również uznać klauzulę o treści: *„W przypadku naruszenia przez Abonenta postanowień Umowy lub Umów w zakresie obowiązku ponoszenia przez Abonenta opłat, Operator może rozwiązać Umowę lub Umowy w każdym czasie ze skutkiem natychmiastowym po uprzednim powiadomieniu Abonenta (§17 ust 7 ww. regulaminu),*

Powyższy zapis przyznaje jest wyłącznie kontrahentowi konsumenta prawo rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym. Narusza to w sposób oczywisty równowagę kontraktową.

Nadto zapis ten jest zbyt daleko idący, niż zezwala na to norma dobrego obyczaju, gdyż pozwany może rozwiązać umowę w przypadku każdego naruszenia Abonenta postanowień Umowy lub Umów w zakresie obowiązku

ponoszenia przez Abonenta opłat, nawet jeśli uchybienie to jest nieznaczne (np. jednodniowe).

Zdaniem Sądu takie rozwiązanie godzi w zasadę pewności umów. Niezależnie od tego, należy mieć na względzie, że umowa dotyczy dostępu do komunikacji telefonicznej, stanowiącej jedno z podstawowych dóbr cywilizacyjnych. Pozbawienie do tego dobra powinno mieć charakter sankcji ostatecznej. Narzucenie takiego warunku nie byłoby możliwe bez posiadania zdecydowanej przewagi kontraktowej nad abonentem.

W ocenie Sądu, nie mają charakteru niedozwolonych postanowień umownych klauzule zawarte w Cenniku usług dla taryf Nowa Era, o treści:

- „*Pisemna informacja o zaległych należnościach – 6,10 zł. z VAT*”,
- „*Dodatkowa opłata pobierana w przypadku dokonania aktywacji, zmiany ustawień, dezaktywacji usługi lub taryfy przez Konsumenta – 5,00 zł. z VAT*”,
- „*Opłata za zawieszenie połączeń wychodzących z tytułu przekroczeni terminu płatności – 36,60 zł. z VAT*”,
- „*Opłata za zawieszenie usług telekomunikacyjnych z tytułu przekroczonego terminu płatności – 61,00 zł. z VAT*”.

Powyższe zapisy przewidują pobieranie opłat za świadczone przez powoda usługi. Przedmiotowe zapisy, nie określają zasad pobierania tych opłat, a rzetelność ich kalkulacji nie jest kwestionowana.

Zdaniem Sądu, pozwany ma prawo do pobierania opłat udzielania pisemnej informacja o zaległych należnościach, np. w sytuacji gdy zwróci się o to abonent. Kwestionowany przez powoda zapis, sam w sobie nie zawiera określenia zasad oraz przypadków, kiedy informacja taka jest udzielana. Ewentualne działania polegające na nieuzasadnionym przesyłaniu takiej informacji nie mogą wynikać z treści powyższej klauzuli, a zatem nie stanowią przedmiotu kontroli abstrakcyjnej.

Powyższe argumenty mają również zastosowanie w odniesieniu do postanowień odnoszących się do płat za dokonanie aktywacji, zmiany ustawień,

dezaktywacji usługi lub taryfy przez Konsumenta, za zawieszenie połączeń wychodzących z tytułu przekroczeni terminu płatności i za zawieszenie usług telekomunikacyjnych z tytułu przekroczonego terminu płatności.

Jakkolwiek Sąd zakwestionował zapisy dotyczące zawieszania niektórych usług i połączeń, to jednak należy podkreślić, że abuzywność tych zapisów dotyczy wyłącznie warunków, kiedy pozwany może skorzystać z takiego uprawnienia, a nie samej instytucji. Zawieszenie połączeń w ogóle lub niektórych usług, o ile znajduje uzasadnienie w zachowaniu się konsumenta (np. nie reagującego na wezwanie do zapłaty), stanowi uprawnienie operatora, z którego może korzystać według uznania. Ma w związku z tym prawo do pobierania opłat, jeśli w związku z tym ponosi dodatkowe koszty.

Sprzeczną z dobrymi obyczajami i rażąco naruszającą interes konsumentów jest również klauzula, zawarta w warunkach oferty promocyjnej „Zawsze taniej z najbliższymi” w sieci Era, o treści: *Jeśli usunięcie blokady nastąpi w ciągu 24 lub 36 pełnych cykli rozliczeniowych (w zależności od czasu trwania umowy), licząc od daty aktywacji karty SIM, jednorazowa opłata wynosi 610 zł. z VAT (500 zł. netto). Jeśli usunięcie blokady nastąpi po upływie 24 lub 36 pełnych cykli rozliczeniowych, licząc od daty aktywacji karty SIM, Operator nie pobiera żadnych opłat.*

Powyższy zapis przewiduje pobranie jednorazowej opłaty w przypadku „usunięcia blokady w ciągu 24 lub 36 pełnych cykli rozliczeniowych”. Takie sformułowanie wiąże opłatę z usunięciem blokady niezależnie od tego, czy usuwa ją operator czy inny podmiot. Ma ona więc charakter kary umownej, a nie wynagrodzenia za usługę. Potwierdza to jej wysokość wielokrotnie przekraczająca rynkową wartość takiej usługi. Opierając się na logicznym rozumowaniu i doświadczeniu życiowym, nie jest możliwe aby działający na rynku od wielu lat przedsiębiorca oferował swoją usługę po cenie kilkukrotnie wyższej od powszechnie oferowanej na rynku, gdyż oznaczałoby to brak zbytu na tę usługę. Zapis ten, w takim zakresie, w jakim stanowi karę za zdjęcie blokady, ma charakter niedozwolonego postanowienia umownego.

Stosownie do treści Art. 57.5. ustawy Prawo telekomunikacyjne, warunki umowy o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych, w tym o zapewnienie przyłączenia do sieci, nie mogą uniemożliwiać lub utrudniać abonentowi korzystania z prawa do zmiany dostawcy usług świadczącego publicznie dostępne usługi telekomunikacyjne. Pobieranie opłaty utrudnia abonentowi korzystania z prawa do zmiany dostawcy usług, co rażąco narusza jego interes i jest sprzeczne z dobrymi obyczajami.

Niedozwolonym postanowieniem umownym jest również zawarta w „Warunkach oferty promocyjnej „wyprzedaż – blueconnect z notebookiem Jujitsu Siemens” w sieci Era”, klauzla o treści: *„Operator świadczy usługi transmisji danych w poszczególnych technologiach transmisji danych w zakresie istniejących możliwości technicznych. Mapa zasięgu sieci Era dla poszczególnych technologii transmisji danych ma charakter orientacyjny. Mapa ta jest dostępna na stronach www.era.pl. Jednocześnie operator zastrzega sobie prawo do modyfikacji zasięgu sieci Era dla usług transmisji danych”* (pkt I.13 ww. warunków oferty promocyjnej).

W ocenie Sądu zasięg sieci, określający geograficzne terytorium, na którym usługa może być świadczona stanowi jedno z istotnych kryteriów wyboru usługi mobilnego dostępu do usługi transmisji danych. Konsument dokonując wyboru operatora kieruje się przede wszystkim tym, czy usługa jest świadczona w miejscach odpowiadających potrzebom abonenta. Z tego też względu do dobrego obyczaju należy uznać określenie zasięgu dostępności usługi w jednym z warunków umowy. Takie rozwiązanie odpowiada normie rzetelności kontraktowej i jest warunkiem zachowania równowagi kontraktowej.

Zdaniem Sądu umowne określenia geograficznego obszaru dostępności usługi nie pozbawia pozwanego możliwości dostosowywania swojej infrastruktury do warunków technicznych i ekonomicznych. Umowa, której przedmiotem jest transmisja danych może być zmieniana jak każdy stosunek prawny o charakterze ciągłym trybie niż określony w art. 384¹ k.c.

Kwestionowane postanowienie umowne rażąco narusza interes konsumenta, gdyż pozbawia go możliwości rozwiązania umowy, w sytuacji, gdy na skutek zmian w sieci nadawczej, dokonanej jednostronnie przez pozwanego, utraci on możliwość korzystania z usługi w dogodnym dla niego miejscu.

/-/ SSO Bogdan Gierzyński

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem świadczy
SEKRETARZ SĄDOWY
sekretarz

Justyna Kosińska